

SOLZICE, Prežihov Voranc-Lovro Kuhar

Rodil se je v Kotljah l. 1893. Umril je 1950 v Mariboru. Šolske izobrazbe je imel malo. Bil je samouk. Postal je realist. Boril se je za pravice delavcev. Za odrasle je napisal veliko kratkih zgodb: Boj na požiralniku, Požganica, Doberdob, Samorastniki, Od Kotelj do belih vod...

V zbirki črtic Solzice je Voranc s čudovito toplino opisal svoja otroška leta in naslikal podobe svojih domačih, revnih sosedov, izrazil trpko grenkobo sirote, ljubezen do materinega jezika, povezanost in zraslost z zemljo. V ospredju pa stoji nepozabna podoba matere, skromne in delavne žene, ki svoje ljubezni ni delila le svojim otrokom, temveč jo je nudila tudi sirotam iz sosesčine.

V Solzicah opisuje spomine na svojo mladost in mater, preprosto in delavno kmečko ženo. Na koncu njihovega polja, kjer so živeli kot najemniki neke grofovske kmetije je bila grda temačna globel, ki so ji rekli Pekel. Globel je bila podobna globokemu temačnemu kotlu, obdanem s strmimi bregovi in žrelom, ki se je izgubljal v črno, skrivnostno lesovje. Pekel je bil pust in neprijazen. V njem je bil živ le studenec, ki je izviral prav na dnu. Šum potoka je dajal globeli še bolj zastrašujočo podobo. V pekel je hodil Vorančev oče po letno steljo in les za grablje. Trava v Peklu je bila zelo sočna, zato so tja gnali živino na pašo. Voranc se je Pekla bal, ker je slišal o njem čudne reči. Misli je, da je njihova globel preddverje pravega pekla v katerega vodijo tajna vrata na dnu skrivnostne globeli.

Vorancu še ni bilo šest let, ko mu je oče nekega dne ukazal, naj žene živino past v Pekel. Ves prestrašen se je spustil z živino v Pekel. Prestrašen je čepel na dnu in poslušal šume okoli sebe. Kar naenkrat je skočil kvišku in brez živine zbežal domov. Doma se je zlagal, da je izgubil živino. Skupaj z očetom sta šla v Pekel. Oče je že od daleč zagledal živino. Rekel mu je: «Če se boš lagal, boš res prišel v pekel, » in ga porinil po bregu. Poleg strahu, ga je pekla tudi laž. Domov je prišel ves objokan. Materi se je zasmili in je prosila očeta, da ga ne pošlje več past v Pekel.

Nekega sobotnega večera je slišal, kako je mati rekla očetu, da bi tako rada zjutraj v cerkev odnesla solzice, a jih nikjer ni več. » Če jih v Peklu ni, potem jih nikjer ni več,« je rekel oče. Voranca je stisnilo pri srcu, ko je zaslišal: »Pekel«.

Mater in solzice je imel zelo rad. Ponoči je težko spal.

Navsezgodaj se je odpravil v Pekel. Z zaprtimi očmi se je spustil čez rob na dno Pekla in nabral solzice. VES ZADIHAN SE JE VRNIL NA PRAG DOMAČE HIŠE, KJER JE V SOJU SONČNE SVETLOBE NA PRAGU STALA MATI. Podal ji je solzice.

Topil se je od same sreče in navdušenosti, da je premagal strah in materi prinesel solzice.